

Texten är automatiskt genererad. Vi har i nuläget endast möjlighet att erbjuda transkriberingar i obearbetad form

Och han har väldigt öppen diskussion för att om det blir många personer, då blir man mer reserverad med den här lilla gruppen. Då börjar det hända saker. Det räcker inte med att folk är med på pappret, man måste förstå syftet. Man måste känna att man har en roll och så måste man uppleva att det spelar roll att man deltar också. Och det är kanske det som är den centrala punkten i kunskapsöverföringen, att det måste få ta lite tid.

Hur gör man för att kunskap inte bara ska spridas, utan också förstås tillämpas och göra verklig nytta? Och hur uppnår man det mer specifikt inom jordbruks och livsmedelssektorn, som ju har kommit allt mer i fokus när vikten av krisberedskap seglat högt upp på agendan? Jo, det är här som AKIS kommer in, vilket på svenska översätts till agrara Kunskaps och innovationssystem. Ni lyssnar till Landsbygdsnätverkets podd Landet med mig, Heléne Almqvist. I det här avsnittet pratar vi om metoderna som faktiskt fungerar, och vi pratar också om vad som händer när forskning och praktik möts och varför. Vissa sätt att dela kunskap lyckas bättre än andra.

Med mig har jag Jörgen Holmén, Malin Andersson och Nicklas Bengtsson. Hej och välkomna! Tack så mycket! Hejsan hejsan! Jörgen, du är verksamhetsutvecklare på Naturbruksförvaltningen i Västra Götaland. Ja, det stämmer bra det. Så det är politiken som ger oss ett uppdrag att verka för att utveckla och bidra till att stärka de gröna näringarna i vår region. Då har vi bland annat tre naturbruksskolor, Sötåsen, Ödetorp, Svenljunga. Men vi har också Biologiska Yrkeshögskolan. Och Malin, du är landsbygdsutvecklare hos Torsta AB. Säger man Torsta och jag är med en Torsta? Det är jättebra Torsta. Det påminner lite om det som Jörgen pratar om. Vi är ett grönt kluster här uppe i Jämtland och jag jobbar mycket med projekt och Interreg projekt och annat. Sen har vi också ett naturbruksgymnasium och vi har vuxenutbildningar. Vi har försöksodlingar och så har vi ett gårdsbruk. Och slutligen Nicklas som är utvecklingsledare vid Hushållningssällskapet i Småland där du bland annat jobbar med olika landsbygdsutvecklingsprojekt. Det är svårt

att säga, eller hur? Ja, det stämmer bra det. Jag sitter och jobbar på hushållsskapeti Jönköping men också jobbar för alla hushåll över hela Sverige.

Och sen är du uppvuxen på en gård, eller hur?

Det stämmer bra. Jag kommer från Laholm från från början. På en mjölkgård är där. Det är ni alla tre har gemensamt. Eller ja, ni har väl många saker gemensamt. Men en sak är att ni alla varit med i en så kallad utförargrupp för akis. Inom Landsbygdsnätverket och AKIS är alltså systemenkring hur kunskap och innovation sprids, användsoch utvecklas inom lantbruket mellan till exempelforskare, rådgivare, lantbrukare och utbildningar. Malin Hur konkret har ni jobbat? Ja men alltså det är ju det som är så härligt. Vi har verkligen konkret kollat påframför allt på goda exempel där det funkar bra. Vad har de gemensamt? Kan vi se synergier? Vi har försökt analysera också. Vad är framgångsfaktoreroch vad är fallgropar? Nicklas Har ni? Hur har det gått till? Har ni rest runt i landet? Nej, det har vi inte utan vi har gjort intervjuermed olika organisationer och personer och överlag har det varit nästan alltingsom har varit digitalt Eller liknande. Jag har intervjuat lite mer organisationersom är i andra länder och lyssnar in vad de har gjortoch hur de jobbar och vilka utmaningar de ser.

Och ni har alla samlat ett helt smörgåsbordav metoder för kunskapsöverföring. Men om ni måste välja ett exempelsom verkligen gjorde intryck, vilket skulle det vara? Jörgen Om vi börjar från det som är på något vis, längst bort från lantbrukaren där forskningen sker, så finns det ett projekt som heter Green Values och det handlar om gröna bioraffinaderier. Och hur kan vi öka mängdenvall i vår växtföljd? För vallen har så mycket positiva effekterbåde med miljöfördelar och biologisk mångfald. Och de delarna där. Så där har det varit väldigtmycket samverkan mellan forskare på både Chalmersoch SLU och hand i hand med andra aktörer också.

Vi har haft förmånen att få ha ett sådant här bioraffinaderipå en av våra skolor, och där har vi precisnu invigt en lärmiljö, så vi kan koppla det här projektetför att sprida det till studiebesökare eller våra utbildningsarsom sker på naturbruksskolan. Så det är forskning och avancerad

teknik, och det är inte så lätt för en enskild lantbrukare att starta en sådan process. Men lantbrukaren är ju avgörande för att få det här att bli av, och då är det mycket logistik runtomkring det hela som man måste hjälpas åt med och samverka kring för att hitta modeller som är lönsamma och bärkraftiga för samtliga som är inne i det här systemet. Jag skulle kunna säga en annan sak på det här temat. Jag har inte sett så mycket att metoderna har skiljt sig åt hos de jag intervjuade i andra länder, utan det är snarare hur man genomför dem och kraften bakom att genomföra metoderna som är det viktiga.

Det finns ju otroligt många sätt och metoder att genomförakunskapsöverföring på. Men ska man väl koka ihop detså är det ju centrala egentligen att det är två personer som möts och träffas och byter kunskap med varandra.

Och Malin, jag har ju djupdyker just kring de här organisationerna. Vad är det som har gjort att det har fungerat över tid liksom?

Det är lite samma sak där, att man kommer nertill att det är människor som ska mötas och det måste vara strukturer. Det måste vara KASAM, det måste vara KASAM känsla av sammanhang. Det måste finnas en känsla av sammanhang. Det handlar om trygghet och relationer för att det ska bli ett lärande. KASAM är ju ett begrepp som kommer från sociologi egentligen. Det var en av aktörerna som tog upp det och då när hon sa det, då var det så tydligt att det räcker inte med att folk är med på pappret, man måste förstå syftet. Man måste känna att man har en roll och då måste man uppleva att det spelar roll att man deltar också när det finns. Till exempel, som du sa i en erfara grupp eller i en tvärorganisatoriska samarbeten. Då blir det tryggt och konstruktivt. Då händer det saker. Då sker det lärande mellan personer, som Nicklas sa. Då blir det någonting.

Nu nämnde du ERFA grupper. Vad är det för något?

Ja, men ERFA grupper. Det står väl egentligen för erfarenhetsutbyte där till exempel lantbrukare med rådgivare och forskare samlas i mindre grupper och så diskuterar man specifika teman eller utmaningar utifrån egna erfarenheter och då kan man ofta vara ute på en gård och där visar man upp ett konkret problem och så också en

lösning. Det blir så konkret och ärligt bjussigt. Vilka är med i de här grupperna förutom den som driver gården? Ja, men det är ju olika. LRF har ju ordnat nu känner jag. Jörgen. Vill du fylla i? Du hade väl något gott exempel under den här rapporten? Precis du. Det var lite spännande. Nicklas bidrog lite grann med förslag på rådgivare inom Hushållningssällskapet som jag kunde ringa runt och intervjua. Då får man lite nytt perspektiv på det hela. Vad lyfter de fram för någonting? Och där kom just återkommande så pratades det väldigt varmt om de här ERFA-grupperna som bygger på ett erfarenhetsbaserat lärande.

Det är alltså när likasinnade kan träffas kring någonting som alla upplever ett väldigt starkt behov av ny kunskap och hur ska de lösa ett specifikt problem? Jag minns speciellt en rådgivare som jag pratade med som sa att man träffades ute på en gård. Man är några stycken som upplever det här gemensamma behovet och man har väldigt öppen diskussion för att om det blir många personer, då hämmas personer. Då blir man mer reserverad. Men den här lilla gruppen. Då börjar det hända saker. Då blir det ett utbyte av erfarenheter mellan personerna som bidrar i gruppens lärande. Och det är i anslutning man är ute på en gård att träffas och där det här problemet finns, att det blir så påtagligt att sätta den här kunskapen i ett sammanhang och det som går att göra då också. Det som rådgivning sa är att om rådgivaren har läst på i förväg och satt sig in väldigt mycket, vad har då kan man få in även forskningen? Och den här spetskunskapen kommer ut i ett praktiskt sammanhang och sprids här i på rätt plats.

Apropå ringa rådgivare. Att du hade fått tips av Nicklas. Ni är Hushållningssällskapet. Ni har jobbat mycket med rådgivning och utvecklingsprojekt. Jag bestämde vad hela hushållsskapet i alla 15 hushåll och bolag. Vi har 450 rådgivare runt om i hela Sverige.

Vilka har ni mött i de här sammanhangen? Vilka är det ni rådger? Lantbrukare. Även skogsägare. Kommuner, alla möjliga som jobbar med biologiska processer. Areella näringar. Känner du igen det här som Jörgen nu beskriver hur folk upplever små erfara grupper? Ja men absolut, ERFA grupp är någonting som är eftertraktat för det funkar väldigt bra. Det bygger mycket på att man är ute och tar tid och det är ju det som kunskapsöverföringen handlar om. Vara ute praktiskt

framför allt. Och även lägga ner tiden för att faktiskt göra det bra. Och det är kanske det som är den centrala punkten i kunskapsöverföringen. Att det måste få ta lite tid. Och att ta tid gör också att det tar lite pengar.

Känner folk att det är så pass intressant att de faktiskt tar sig tid? Det beror nog på vem folk är. Många människor vill ju gärna ha kunskapen. Sen ska den vara så lättillgänglig att man ska kunna absorbera den direkt. Problemet här har väl varit att forskningen har till uppgift att ta fram ny kunskap. Men att sprida kunskapen är väl kanske inte lika stor. Och nu kommer ju också mycket av de här näven. Och de ska ju också vara en sorts kanal mellan forskningen och rådgivningen som sedan kommer till lantbruket. Då blir det ytterligare en mellanhand eller en intermediär som ska förmedla kunskapen. Om man kollar på initiativet med ERFA grupper så bygger det mycket på att man är på plats. Man träffar varandra, man diskuterar. För varje led som kunskapen behöver tas så behöver det finnas tid. Och det behöver finnas närvaro. Och desto fler led man har desto svårare kan det bli då. Därför är ERFA gruppen ett väldigt bra koncept.

Jag kan tänka mig att beroende på vart man är i landet också vi har olika utmaningar geografiskt. Vi bor ju väldigt spridd över hela länet, det är jättelångt emellan så det finns ju jättemånga olika metoder. Men det finns ju liksom inte en lösning som passar alla. Det är väl det man också måste bli ödmjuk inför och att samverkan kräver struktur och erfarenheten i gruppen jättebra struktur. Och precis som Nicklas var inne på, man måste bygga strukturer i flera led för att få forskning och primärproducenter att det ska kunna mötas. För vi har ju liksom, vi vill ju åt samma riktning. Men vi har ju väldigt olika perspektiv och lantbrukare, forskare, rådgivare. Alla har ju liksom olika drivkrafter också och jag tycker man har sett att det funkar bra. Så är det ganska transparent kring det här. Man tydliggör roller, mål och förväntningar.

Så en lösning som har utkristalliserat sig när man försökt hitta sätt att det ska funka bra är alltså ERFA grupper. Finns det fler lösningar? Jag har ju sett några till som har utkristalliserat sig och det kopplar vi lite grann. Om man tar det första med ERFA grupperna. Det är ju hur betydelsefullt medlemskap kan

vara i olika föreningar eller sällskap alltså. Där får man också mycket kunskap som förmedlas genom medlemskapet. Det är ett exempel. Ett annat är om man har en process som leder till en certifiering för att kvalitetssäkra någonting då. En certifiering är ofta att definiera ett Vad är det man ska kunna för att uppnå en viss grad? Och det kan ju vara olika typer av certifieringar, men det har vi också sett som en. Ett sätt att kunna jobba med att kvalitetssäkras är det behövs en viss mer formell typ av kunskap.

Och sen en tredje sak. Det är ju vad passar bäst för lantbrukaren som var väldigt upptagen och kanske inte kan gå på seminarier eller att lyssna in olika saker. Det är en form av mikrolärande där man i kort format kan hämta med självstudier, med den kunskap som finns tillgänglig i en mer anpassad form som passar här och nu för lantbrukarna. Ja, jag tänkte på just mikrolärande. Malin. Du har ju lång erfarenhet inom utbildning. Vad är din beskrivning av mikrolärande? Ja, vad ska man säga? Det är mikrolärande att förmedla kunskap i små enkla förpackningar, alltså små portioner. Det är inte beroende av tid och digitalt, är att man kan ta det när man vill. Det ska vara konkret och det ska vara ganska snabbt. Och där kan jag prata med en lantbrukare. För inte så länge sedan. Han jobbar ju mycket, så mycket idag också att man vill ha en viss typ av spetskompetens som då kanske inte fanns i länet. Och då går man in och kollar på något konkret. Och efter han hade gjort det så samlar han på sig en panel av experter som fick vara hans rådgivare då man skulle bygga ut stort. Och jag tänker alla de här exemplen som är praktiska som fältdagar, ERFA grupper och digitala verktyg har ju funkat bra. Men liksom, det måste ju användas för kunskap som inte används. Det går ju som att sprida kunskap, men om det inte används så är det inte värt så mycket. Och det är där utmaningen är. Nicklas. Hade du något att tillägga om mikrolärande? Ja, vi på Hushållsskapet har byggt upp en plattform för mikrolärande och bokat det i ett fall. Och vi testade på på landsbygdsföretagare och visade att det funkar väldigt, väldigt bra på just målgruppen landsbygdsföretagare där man får en utbildning som är kanske en fem, tio, 15 minuter lång. Och vi såg i det här testet att företagarna både lärde sig mer och tyckte att utbildning gick mycket snabbare. Så mikrolärande

är verkligen jättesmidigt, och särskilt när man skickar ut de här kunskapspaketen via sms eller e-post som har en länk som man kommer intill själva utbildningsdelen. Det påminner mig om när det gäller det härmed att när kunskap verkligen har spritts, vad är den största utmaningen när att få den att användas? Inte bara förstås.

Jörgen Det som om man jämför med en erfa gruppdär man kan presentera ett forskningsresultat direkt i anslutning till behovet, där det finns det praktiska sammanhanget, då blir den tillämpningen väldigt nära.

Om man istället går på en presentation av en forskaresom berättar om de senaste rönen, då är vägen längre till den tillämpande situationen. Då behöver lyssnaren gå hem på kammaren och fundera Vad betyder det här? Hur omsätter jag det här i min egen verksamhet? Går det med hänsyn till lönsamhetsaspekter? Vad säger banken om jag satsar på det här? Så där är det ju vägen lite längre att gå. Att omsätta kunskapen som kommer ifrån forskningens ursprung. Så där. Det är lite olika hur det. Hur det blir.

I en rapport beskrivs något som kallas för delade tjänster. Kan man. Nicklas Kan man beskriva det som personer som jobbar både i forskning och rådgivning och samtidigt fungerar som en bro mellan teori och praktik? Ja, det är väldigt bra beskrivning på det hela. Att man har en och samma person som har ett ben i vardera, och då blir ju kunskapsflödet väldigt bra för personen som har en delad tjänst. Är också ute hos lantbrukarna och fångar in perspektiven därifrån och kan ta in det utan mellanhänder direkt till forskningsdelen i sin verksamhet. Vilka är de personerna?

Det kan vara industridoktorander som har en del av tjänsten på till exempel SLU eller annan verksamhet, och även då är rådgivningsarbetare i något rådgivningsorganisation. Och då med rent. De tar sin cykel eller bussen eller bilen och åker ut till till exempel ett lantbruk.

Jag har framför allt bilen skulle jag nog tro, och åker ut till lantbrukarna och säljer rådgivningstjänster och hjälper lantbrukarna med det de behöver hjälp med.

De säljer sina tjänster. Ja, oftast är det så. Med den oberoende rådgivningen så måste ju någon betala för att att det ska genomföras en kunskapsöverföring. Och det finns ju en hel del pengar som Jordbruksverket bidrar med den här

kunskapsöverföringen. Här finns det en utmaning till viss del, att ska vi ha oberoende rådgivning som inte har kommersiella tendenser bakom råden, så måste det finnas finansiering och tid för att kunna leverera ut kunskapsöverföringen. Det är en stor skillnad när man har en ordinarie verksamhet som faktiskt kan jobba med kunskapsöverföring. Men det är ju en annan utmaning när det är en enskild firma eller lantbruksföretag eller liknande som inte har den finansieringen. Och det märker man ju även på kanske forskningen som är byggd kring att finansieringen är att ta fram kunskap, men inte att sprida den. Så det gör att ska det lyckas med de här metoderna så krävs det också en investering i tid och pengar för att faktiskt kunna avsätta avsätta de resurserna som krävs för att kunskapsöverföringen ska gå vidare. Pågår det mycket sådan verksamhet aktiviteter runt om i landet? Det tycker jag absolut att det gör. Framför allt de har ju mycket verksamhet på att föra kunskapsöverföring och bidra till utveckling. Och naveln likaså egentligen. Alla organisationer har ju någon del av det här, att man ska lyssna in och även överföra kunskapen vidare till andra delar eller sin egen organisation. Malin Ja, jag tänker att organisatoriskt lärande måste ju vara levande. Det är en levande process. Det ska ju ske både inom Med organisationerna och mellan. Jag tycker också att med AKIS är det spännande när samordning. Så att det börjar fungera som en samordningsfunktion, att det kommer de här utförargrupperna och man kan mötas. Men det är ju som att det känns som att det är ett stort systemskifte på gång. Men det går ju långsamt. Det är som att flytta kontinentalplattor lite grann. Jag fick med mig ett ord från ett möte häromdagensom jag, som är mitt nya favoritord. Att man måste ha en viss frustrationstolerans också. Ting tar tid, säger de när man jobbar med Norge att det måste få ta tid. Det måste få landa och man måste liksom.

Det måste bli tryggt om olika perspektiv ska kunna komma i samma riktning. Lite som Jörgen pratade om medlemskap och certifikationer och sånt. Det är så typiskt på att samverkan kräver liksom strukturer. Det tycker jag också har varit genomgående. De som fungerar långsiktigt, bortom projekt och så, så har man lyckats skapa strukturer också, som man kan falla tillbaka på. När den här krisen, eller belöningen eller

vad det nu är, har har mattats av, så finns det fortfarande strukturer som bidrar till det organisatoriska lärandet i alla fall. Jörgen, du ansvarar för någotsom heter Testmiljö Simgården som låter som ett väldigt spännande projekt. Kan du berätta? Ja, det var Vinnova, Sveriges innovationsmyndighet, som såg ett behov ute i samhället av att mer kunskap och kunskapsutveckling kring det här med digitalisering, att våra utbildningar måste hänga med i det här så att arbetskraften där ute har den kunskap som behövs ute i samhället. Och vi fick förmånen att bli en av de här testmiljöerna för att verka inom skolmiljöer då. Och som det låter så Simgården Det anknyter till simuleringsteknik och då har vi tittat på att använda Simulatorer för att förbereda elever inom våra gymnasieutbildningar till att kunna köra traktorer. Skogsmaskiner. Som piloter får göra? Precis, inom flyget används i simulatorer väldigt mycket. I simulatorn så kan man tröska mitt i vintern. Det skulle vara helt omöjligt att köra en skördetröska mitt i vintern annars. Och det här gör de att de är mycket mer väl förberedda för att kliva in i en riktig maskin när det väl blir tillfälle att. Nu är det höst. Nu ska vi tröska.

Det som jag vill nämna i sammanhanget här nu är att det här har ju vänt uppmärksamhet ner fullständigt på hur vi riggar våra lektioner. Förut så hade vi väldigt mycket en lärare, en elev i en maskin. Nu är det att vi kan ha en hel elevgrupp som lär sig grunderna tillsammans. Så det har skapats väldigt stora andra pedagogiska vinster. Är ni pilotverksamhet när det gäller den här typen av simulator understödd undervisning i yrkesutbildning. Vi är inte pionjärer. Vi hade förmånen att i projektets början att åka ut för att göra studiebesök hos andra som var igång med det här. Men när vi hade varit på studiebesök där, som också är ett bra sätt att lära sig ny teknik och åka på studiebesök där någon ligger steget före. Och när vi kom hem, då var det en helt annan anda bland lärare och personal det här. Det är så här vi ska göra när vi kommer hem. Så med den erfarenheten så kunde vi omsätta den vår egen verksamhet. Och det har ju varit en lång resa. Vi har gått hand i hand med pedagogisk forskning också från Göteborgs universitet som har handlett oss. Men forskarna står mer vid sidan om och tittar vad lärarna gör i klassrummet. Och vad testar de och vad får det för

effekter? Så de är som bollplank till lärarna. Och det här upplägget går ju att använda i inte bara med simulatorer, utan det går att använda i andra lärandesituationer också. Nicklas, du som är uppvuxen på ett lantbruk, du kan köra traktor antar jag. Ja, sen har det hänt väldigt mycket med traktorernas så det tillkommer väldigt mycket funktioner. Så även om man har lärt sig det en gång så är det ingen garantiför att man faktiskt kan det framöver. Det här visar också behovet av kunskapsöverföring. Det är inte bara att man lär sig en gång i livet, utan det är ju livslångt lärande. Och simulatorer är absolut en spännande del i detta. Du kanske kan åka till Jörgens testmiljö Simgården och köra. Det hade varit så roligt! Ja, här var den. Varmt att höra och det är du! Varmt välkommen! Nicklas. Är det någon som ville tillägga något på det?

Jag faller tillbaka. Jag har intervjuat. Där man har samlats. Det kan vara praktiker, forskare, rådgivare, myndigheter. Väldigt bred grupp från olika kring landsbygdsutveckling där man har olika perspektiv. Men man vill åt samma håll och då är det väldigt tydligt att vi pratar olika språk. Och det ställer till det så att vi måste liksom. Vi måste lära oss att olika perspektiv är en styrka, men det kräver liksom översättning. Det behövs tolkar helt enkelt. Ja, men lite så. Det finns bland annat. De där delade tjänsterna är ju en sån. Jag tror man behöver också här neutrala samverkansplatserna där man, även om man konkurrerar eller om man har olika. Om det är målkonflikter eller vad det nu var. Där man kan mötas på ett icke konkurrerande sätt och liksom skapa en trygghet och transparens kring vad man vill. Men lite grann tillbaka till det Nicklas så i början. Det är två människor som ska mötas. Vi måste bli bra på att skapa trygga grupper och bra sammanhang, lägga tid på att förstå varandra och vart man vill. Och vad kan jag bidra med?

Jätteintressant att höra allt det ni har berättat! Jag säger tack så väldigt mycket! Jörgen Holmén. Malin Andersson och Nicklas Bengtsson. Men tack ska ni ha! Tack så mycket! Tack så mycket! Vill ni veta mer om kunskaps och innovationssystem så kan ni gå in på Landsbygdsnätverkets webboch skriva AKIS i sökrutan. Podden Landet är slut för idag. Producent var Ingrid Whitelock

och jag heter Hélene Almqvistoch säger Stort tack till alla er
som lyssnat.
Slut på transkribering.

Medfinansieras av
Europeiska unionen